

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Pierre Salik

tegen

P-magazine / PNWS.be

Met een brief van 2 december 2022 dienen meester Jean-Pierre Buyle en meester Clément Claesens namens hun cliënt, de heer Pierre Salik, een klacht in tegen P-magazine / PNWS.be. Aanleiding is een artikel van 2 oktober 2022 onder de titel *Knokke: Pierre Salik (92) was goed bevriend met prins Alexander*. Hoofdredacteur Stefan Lambrechts van P-magazine / PNWS.be antwoordt met een mail van 13 december, waarop Jean-Pierre Buyle en Clément Claesens reageren met een brief van 13 januari 2023 en Stefan Lambrechts opnieuw repliceert met een mail van 31 januari 2023.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 27 februari 2023. Meester Clément Claesens woonde de hoorzitting bij namens Pierre Salik. Voor P-magazine / PNWS.be waren hoofdredacteur Stefan Lambrechts en journalist Thierry Debels aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel schetst een portret van Pierre Salik naar aanleiding van de verkoop van een villa van hem in Knokke voor 14 miljoen euro. Het noemt Salik de koning van de jeansbroek en vertelt hoe hij de detailhandel van zijn vader uitbouwde tot een internationaal textielbedrijf. Zijn vermogen loopt in de honderden miljoenen en in 2022 kreeg hij volgens de journalist de mogelijkheid om een miljoenenschikking te aanvaarden in een zaak van omkoping van Monegaskische politieagenten en ambtenaren.

Het artikel meldt dat Pierre Salik de zoon is van de Joodse Jacob Salik en de Joodse Esther née Dembsky en dat de oorlog hem in 1940 dwong om zijn vestigingen te sluiten en met zijn Joodse gezin toevlucht te zoeken in Zwitserland. In 1946 keerde hij terug naar België en nam zijn eigen zaak opnieuw over. Het bedrijf groeide en exporteerde over de hele wereld.

De journalist schrijft dat de naam Salik ook wordt genoemd in rechtbankverslagen, onder meer als contactpersoon bij de ontvoering van baron Empain, en dat hij in 1987 werd veroordeeld tot vijf jaar cel voor belastingfraude, wat na enkele maanden werd teruggebracht tot drie jaar. Hij vervolgt dat Salik bij het faillissement van kinderkledingbedrijf Kid Cool van de eveneens Joodse Patrick Abraham werd aangeklaagd voor corruptie en valsheid in geschrifte, maar dat die zaak wegens verjaring werd geseponeerd. De raadsman van Salik was de eveneens Joodse advocaat Modrikamen.

Verder gaat het over relaties in de politiek, vooral met PSC en PS, waarbij Salik dure Zwitserse horloges schonk aan goede politieke contacten, en relaties met zakenlui. Die vonden elkaar in de Cercle des Nations en de World Trade Center Club, waarbij volgens de journalist de Cercle des Nations opvallend vaak voorkomt in het dossier van de Bende van Nijvel. Ten slotte vermeldt het artikel contacten met de Joodse 'Don Felix' en prins Alexander.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel onterecht naar een oude rechtszaak verwijst en dat de vermelding van de Joodse afkomst van een aantal personen stigmatiserend is.

Het artikel verwijst naar een veroordeling in 1987, maar daarvoor bekwam klager een herstel in eer en rechten. Dit eerherstel laat niet toe dat P-magazine /PNWS.be deze veroordeling nog vermeldt. Het Hof van Cassatie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens erkennen in zo'n geval het recht om digitaal vergeten te worden. De veroordeling houdt ook geen verband met de verkoop van de villa en de vermelding ervan is enkel bedoeld om de reputatie van klager te schaden. Nog voor hij een klacht indiende bij de Raad voor de Journalistiek heeft de advocaat van klager P-magazine / PNWS.be hierover gecontacteerd. Daarop heeft P-magazine / PNWS.be de passage over de veroordeling geschrapt. De advocaat van klager bevestigt dat dit onderdeel van de klacht geregeld en afgehandeld is.

Het artikel is in strijd met artikel 27 van de Code over stigmatisering. Het essentialiseert en dringt aan op de Joodse afkomst van een aantal personen. Dat is stereotypering. Zonder duidelijk motief komt de term 'Jood' zes keer voor. Het aandringen op de Joodse afkomst, in een artikel over de verkoop van een villa, waarin ten onrechte strafrechtelijke veroordelingen, frauduleuze faillissementen, boetes en strafschikkingen worden genoemd, is stigmatiserend en van die aard om bij de lezers antisemitische gevoelens en clichés te doen herleven. Het artikel suggereert negatieve stereotypes die eerder werden gelinkt aan mensen van Joodse afkomst en gebruikt de Joodse afkomst om klager moreel te veroordelen. Het stereotypeert de Joodse gemeenschap als een netwerk van rijkelui en fraudeurs. De essentialisatie en herhaalde vermelding doen denken aan de antisemitische pers in de periode voor de Eerste en Tweede Wereldoorlog. De verwijzing naar de Joodse afkomst van meerdere personen voegt journalistiek niets toe en P-magazine / PNWS.be motiveert niet waarom dit relevant zou zijn in een artikel over een fait-divers.

De maatschappelijke context waarin het artikel werd gepubliceerd, is belangrijk en een journalist moet daarmee rekening houden. De Joodse gemeenschap is in België een minderheid van 40.000 mensen en antisemitisme is nooit gaan liggen. De Joodse gemeenschap voelt zich niet zonder meer veilig en Unia krijgt steeds meer meldingen van Jodenhaat. Er is nog altijd een vruchtbare bodem voor antisemitisme. De pers moet daar voorzichtig mee omgaan. Maar de journalist duidt klager uitdrukkelijk aan als Jood en dus als lid van een minderheidsgroep. Door hem zo te stereotyperen onttrekt hij klager aan de Belgische gemeenschap.

Klager spreekt zich niet uit over de intenties van de journalist. Hij zegt niet dat de journalist een antisemiet is, wel dat het artikel antisemitische gevoelens kan doen opleven. Het gaat erom wat het artikel bij het grote publiek kan teweegbrengen.

Het artikel schendt ook de privacy en betekent een inbreuk op artikel 23 van de Code. De vermelding van de religie of geloofsovertuiging van klager heeft geen enkele toegevoegde waarde. Het is niet relevant en niet proportioneel in het kader van berichtgeving over een privé transactie van een villa. Klager is geen publiek figuur. Hij heeft geen publieke rol meer en is al vijftien jaar niet meer in de media geweest.

P-MAGAZINE / PNWS.BE zegt dat de vermelding van de Joodse afkomst relevant is voor het complete verhaal en niet is ingegeven door racisme of xenofobie.

P-magazine / PNWS.be bevestigt dat het de passage over de veroordeling in 1987 op vraag van klager verwijderd heeft en hem dit ook gemeld heeft, nog voor hij zijn klacht indiende bij de Raad voor de Journalistiek.

De journalist zegt dat klager hem niet goed kent. Klager spreekt van antisemitisme en dat is een zwaar verwijt, maar hij baseert zich op één artikel. Had hij alle artikels van de journalist van de voorbije dertig jaar gelezen, dan had hij gemerkt dat die een grote vriend is van de Joodse gemeenschap en van Israël en dat hij zich nooit bezondigd heeft aan antisemitisme. De journalist heeft naar eigen zeggen veel vrienden in de Joodse gemeenschap, onder wie meester Modrikamen die in het artikel te sprake komt. Ook het tijdschrift Joods Actueel en de voormalige eigenaar kent hij zeer goed. Als een journalist die bekendstaat als antisemitisch het woord Jood gebruikt, zou dat anders overkomen dan bij de auteur van het betwiste artikel.

De vermelding van de Joodse afkomst is neutraal en niet geladen. Het voegt iets toe aan het verhaal en geeft kleur aan het artikel. Het is niet pejoratief of antisemitisch. De journalist zou het ook kunnen weglaten, maar hij heeft het recht om zelf zijn adjectieven te kiezen. Een journalist mag een adjectief als Joods of Moslim gebruiken. Hij deed dat recent nog in een artikel over de presidentsverkiezingen in Nigeria, waarin hij schreef dat twee kandidaten Moslim zijn en een Christen. Dat is relevant bij verkiezingen en er is niets fout mee om het te schrijven. Evenzo is het relevant om in het betwiste artikel te vermelden dat klager en een aantal andere personen van Joodse afkomst zijn. Het is een feit dat er binnen de Joodse gemeenschap veel onderlinge contacten zijn en het zal geen toeval zijn dat klager meester Modrikamen gevraagd heeft om zijn belangen te verdedigen. P-magazine begrijpt het pleidooi van klager dan ook niet en ziet niet wat er antisemitisch zou zijn aan het artikel. P-magazine / PNWS.be vraagt zich af of er ook een probleem zou geweest zijn als klager niet Salik maar Ferrari had geheten en als de term Joods was vervangen door Italiaans.

De loutere vermelding van de Joodse afkomst van een aantal personen is niet kwetsend. Het is een objectief gegeven en wordt door klager ten onrechte subjectief gepercipieerd als aandringen om bij de lezers oude antisemitische clichés te doen herleven. De Joodse gemeenschap wordt in het artikel op geen enkele wijze gestigmatiseerd zoals in vooroorlogse persartikels. P-magazine heeft de woorden 'Jood' of 'de Jood' manifest niet gebruikt.

Het argument dat klager geen publiek figuur is omdat hij recent niet meer onder de publieke aandacht of in de media is gekomen, gaat niet op. Een publiek figuur verliest zijn publieke status niet omdat hij een aantal jaren niet meer in de media is gekomen.

De journalist zegt ten slotte dat de klacht over iets anders gaat en dat er andere krachten spelen, maar dat hij daarover niets kan zeggen. Klager vergist zich van vijand, zegt hij.

BESLISSING

De vermelding dat klager en zijn echtgenote van Joodse afkomst zijn, past in de passage over de vlucht van het gezin naar Zwitserland in 1940 en is niet stigmatiserend. Het artikel baadt evenwel in een sfeer van dubieuze praktijken waarbij klager betrokken zou zijn geweest, al dan niet met medeweten of betrokkenheid van andere personen, van wie de journalist bij sommigen de afkomst vermeldt en bij anderen niet. Hij vermeldt alleen Joodse afkomst, twee

keer met het woord 'eveneens' erbij. Op die manier wekt hij de indruk dat er een link bestaat tussen de Joodse afkomst en dubieuze praktijken, zonder dat hij daarvoor enig bewijs aandraagt. Daarom is de Raad van oordeel dat de journalist, weze het intentioneel of niet, onvoldoende omzichtig is omgesprongen met de veelvuldige en specifieke vermelding van de Joodse afkomst van een aantal personen waardoor de formulering van de berichtgeving stigmatiserend is, wat niet strookt met artikel 27 van de Code.

De vermelding van de Joodse afkomst betekent geen schending van het privéleven van klager. Ze kadert in de passage over de vlucht van het gezin naar Zwitserland in 1940 en het is relevant om de Joodse afkomst in deze context te vermelden. Er is dan ook geen sprake van een inbreuk op artikel 23 van de Code over respect voor het privéleven.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond wat stigmatiserende formulering betreft.

De klacht is ongegrond wat schending van het privéleven betreft.

Brussel, 23 maart 2023